

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VRHOVNI SUD
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
Broj: 41 0 Rs 098961 25 Rev
Sarajevo, 12.6.2025. godine

Vrhovni sud Federacije Bosne i Hercegovine u Sarajevu, u vijeću sastavljenom od sudija: dr.sc. Adnana Baručija, kao predsjednika vijeća, Fatime Imamović i Suada Kurtović, kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužiteljice EA iz B, Ž. bb, koju zastupa punomoćnik Mirza Smailbegović, advokat iz Breze, Ulica Alije Izetbegovića bb, protiv tuženog Rudnik mrkog uglja „Breza“ d.o.o. Breza, sa sjedištem u Brezi, Ulica Branilaca grada bb, koga zastupa punomoćnik Malik Sarać, advokat iz Visokog, Ulica Donja Mahala broj 3, radi utvrđenja nezakonitosti otkaza ugovora o radu, utvrđenja diskriminacije i uplate doprinosa, v.s. 12.519,15 KM, odlučujući o reviziji tužiteljice protiv presude Kantonalnog suda u Zenici broj 41 0 Rs 098961 24 Gž od 15.1.2025. godine, u sjednici vijeća održanoj 12.6.2025. godine donio je:

P R E S U D U

Revizija se odbija.

Odbijaju se zahtjevi parničnih stranaka za naknadu troškova parničnog postupka nastalim u povodu revizije.

O B R A Z L O Ž E N J E

Prvostepenom presudom Općinskog suda u Visokom broj 41 0 Rs 098961 23 Rs od 3.10.2024. godine odlučeno je:

„Odbija se tužbeni zahtjev tužiteljice u kojem traži da sud utvrdi da je nezakonit otkaz Ugovora o radu broj 01-OPK-12106/22 od 05.09.2022. godine i obavezuje se tuženi da tužiteljicu vrati na poslove „Referenta za računovodstvo“ - služba za ekonomske poslove, RJ „Potporne funkcije“ ili druge odgovarajuće poslove u skladu sa stručnom spremom tužiteljice, kao neosnovan.

Odbacuje se tužba tužiteljice u dijelu tužbenog zahtjeva u kojem traži da sud utvrdi da je tuženi izvršio diskriminaciju prema tužiteljici otkazom Ugovora o radu sa ponudom novog ugovora o radu i rasporedom na radno mjesto sa otežanim uslovima rada koje ne odgovara stručnoj spremi tužiteljice, a u odnosu na druge radnike iz Službe za ekonomske i finansijske poslove.

Obavezuje se tuženi da za tužiteljicu uplati doprinose za penzijsko i invalidsko osiguranje u iznosu od 7.519,15 KM za period od 01.06.2022. godine do 29.02.2024. godine, sve u roku od 15 dana pod prijetnjom prinudnog izvršenja.

Svaka stranka snosi svoje troškove postupka“.

Drugostepenom presudom Kantonalnog suda u Zenici broj 41 0 Rs 098961 24 Gž od 15.1.2025. godine žalba tužiteljice je odbijena i prvostepena presuda potvrđena. Odbijen je zahtjev tuženog za naknadu troškova za sastav odgovora na žalbu u iznosu od 900,00 KM.

Protiv drugostepene presude tužiteljica je blagovremeno izjavila reviziju pozivom na odredbe člana 237. stav 3. i 4. ZPP-a, zbog povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava, s prijedlogom da se revizija dopusti, usvoji i drugostepena presuda preinači na način da se usvoji tužbeni zahtjev u cijelosti ili ukine i predmet vrati drugostepenom sudu na ponovno suđenje. Zahtijeva troškove sastava revizije u iznosu od 1.263,60 KM.

U odgovoru na reviziju tuženi je osporio osnovanost revizijskih prigovora, te predložio da se revizija odbije ili odbaci kao nedozvoljena uz naknadu troškova sastava odgovora na reviziju u iznosu od 1.080,00 KM.

Ispitujući pobijanu presudu u granicama razloga navedenih u reviziji i po službenoj dužnosti u smislu odredbe člana 241. stav 1. Zakona o parničnom postupku¹ (dalje ZPP-a), ovaj sud je odlučio kao u izreci iz sljedećih razloga:

Revizija nije osnovana.

Tužiteljica je putem punomoćnika izjavila reviziju zbog revizijskih razloga iz člana 240. stav 1. i 2. ZPP-a, a i pozivom na odredbu člana 237. stav 3. ZPP-a, postavljajući materijalno-pravno pitanje važno za osiguranje jedinstvene primjene prava i ravnopravnosti svih u njegovoj primjeni.

Revizijski sud će predmetnu reviziju ispitati kroz osnovanost revizijskih razloga povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava (pazeći i po službenoj dužnosti na pravilnu primjenu materijalnog prava) jer je prema odredbama člana 13. stav 2. Zakona o zabrani diskriminacije² propisano da je u postupcima iz člana 12. Zakona o zabrani diskriminacije (posebne tužbe za zaštitu od diskriminacije) revizija uvijek dozvoljena.

Revident ne navodi ni opisno, niti izričito koja odredba ZPP-a nije primijenjena ili je nepravilno primijenjena, pa da bi to bilo od uticaja na zakonitost i pravilnost osporene presude, zbog čega se revizijski razlog povrede odredaba parničnog postupka ne može ispitati.

Predmet spora je zahtjev tužiteljice za utvrđenje nezakonitosti otkaza ugovora o radu, vraćanje na poslove koje je obavljala prije nezakonitog otkaza, utvrđenje diskriminacije, te zahtjev za uplatu doprinosa za penzijsko i invalidsko osiguranje.

U postupku je utvrđeno da je tužiteljica zaposlenica tuženog od 1998. godine, po ugovoru o radu na neodređeno vrijeme na radnom mjestu knjigovođa osnovnih sredstava HTZ sitnog alata i inventara, da je od 15.7.2022. godine obavljala poslove vagar - otpremnik po izmijenjenom ugovoru o radu, a od 5.9.2022. godine poslove referenta za računovodstvo u službi za ekonomske poslove RJ „Potporne funkcije“. Tužiteljici je odlukom tuženog broj 01-OPK-5689/23 od 19.5.2023. godine otkazan ugovor o radu od 5.9.2022. godine s ponudom izmijenjenog ugovora o radu, za poslove radnog mjesta vagar - otpremnik u istoj službi i RJ,

¹ Službene novine F BiH broj 53/03, 73/05, 19/06 i 98/15

² Službeni glasnik BiH broj 59/09 i 66/16

što je tužiteljica prihvatila i zadržala pravo da osporava dopuštenost takve izmjene ugovora. Tužiteljica je podnijela zahtjev za zaštitu prava upravi tuženog, na koji nije odgovoreno. Tuženi je izvršio novu sistematizaciju radnih mjesta zbog organizacijskih promjena koje su nastale usljed spajanja dva pogona u novi pogon „Sretno i Kamenice“ i smanjenja planova za iskopavanje uglja, kojom su određena radna mjesta ukinuta i promijenjena, dok su za neka izmijenjeni uslovi za obavljanje poslova radnog mjesta. Za radno mjesto tužiteljice, koja je po zanimanju rudarski tehničar, utvrđen je IV stepen školske spremne društvenog smjera. Po novoj sistematizaciji većina radnika tuženog zaključila je nove ugovore o radu pod izmijenjenim uslovima, tako da nije bilo viška radnika, nego su svi raspoređeni na određena radna mjesta, na način da je tuženi otkazao ugovore o radu i ponudio zaključivanje novih ugovora o radu sa izmijenjenim uslovima, kako radnicima koji su protiv tuženog podnijeli tužbe za uplatu doprinosa, tako i radnicima koji takve tužbe nisu podnijeli. Za radno mjesto vagar – otpremnik, na koje je tužiteljica raspoređena, prema važećoj sistematizaciji u vrijeme davanja otkaza ugovora o radu i zaključenja novog ugovora o radu pod izmijenjenim uslovima, utvrđen je IV/III stepen školske spremne, radno iskustvo od šest mjeseci, tako da je tuženi mogao tužiteljicu rasporediti na novo radno mjesto.

Na osnovu navedenih utvrđenja nižestepeni sudovi su pravilno primijenili materijalno pravo kada su odbili tužbeni zahtjev za utvrđenje da je odluka o otkazu ugovora o radu sa izmijenjenim ugovorom o radu nezakonita, te da radni odnos tužiteljice na temelju ugovora o radu na neodređeno vrijeme nije prestao, jer su zaključili da kod tuženog, zbog nove sistematizacije, tužiteljica nije ispunjavala uslove za poslove radnog mjesta referenta za računovodstvo u ekonomskoj službi, koje je radila tužiteljica, pa da je pravilno tuženi donio odluku o otkazu ugovora o radu i ponudio tužiteljici novi ugovor o radu na poslovima vagar - otpremnik, a u skladu sa stručnom spremom i radnim iskustvom tužiteljice - član 96. stav 1. pod a. i član 107. stav 1. i 2. Zakona o radu.³

Prema odredbi člana 107. stav 1. Zakona o radu odredbe tog zakona koje se odnose na otkaz primjenjuju se i u slučaju kada poslodavac otkáže ugovor i istovremeno ponudi radniku zaključivanje ugovora o radu pod izmijenjenim uslovima, a stavom 2. istog člana propisano je da ako radnik prihvati ponudu poslodavca iz stava 1., zadržava pravo da pred nadležnim sudom osporava dopuštenost takve izmjene ugovora.

Odredbom člana 96. stav 1. pod a. propisano je da poslodavac može otkazati radniku ugovor o radu uz propisani otkazni rok ako je takav otkaz opravdan iz ekonomskih, tehničkih ili organizacijskih razloga.

Pravilnikom o sistematizaciji radnih mjesta od 11.5.2023. godine za obavljanje poslova radnog mjesta referent za računovodstvo utvrđen je IV stepen društvenog smjera sa koeficijentom 1,70, dok je za obavljanje poslova radnog mjesta vagar - otpremnik utvrđen IV/III stepen školske spremne sa radnim iskustvom od šest mjeseci i koeficijentom 1,60 sa otežanim uslovima 5,7 %. Usljed nove reorganizacije radnih mjesta tužiteljica nije ispunjavala uslove za radno mjesto referenta za računovodstvo, pa je tužiteljici opravdano ponuđeno radno mjesto vagar - otpremnik, koje odgovara njezinoj stručnoj spremi.

Dakle, kod tuženog je došlo do organizacijskih promjena, a pravo je poslodavca da provodi reorganizaciju unutar društva radi ostvarivanja određenih ekonomskih učinaka, te da usvoji i novi ustroj radnih mjesta. U takvoj situaciju, kada tužiteljica ne ispunjava uslove

³ Službene novine F BiH broj 26/16, 89/18 i 44/22

dotadašnjeg radnog mjesta na kojima je radila prije otkaza, tuženi je imao opravdan razlog za otkaz ugovora o radu s ponudom izmijenjenog ugovora o radu - član 107. stav 1. Zakona o radu, zbog čega se u konkretnom slučaju radi o osnovanom poslovno - uslovnom otkazu.

Odredbom člana 12. Zakona o radu u stavu 1. propisano je da u slučajevima diskriminacije u smislu odredaba ovog Zakona radnik, kao i lice koje traži zaposlenje, mogu od poslodavca zahtijevati zaštitu u roku od 15 dana od dana saznanja za diskriminaciju, dok je u stavu 2. ovog člana propisano da ako poslodavac u roku od 15 dana od dana podnošenja zahtjeva iz prethodnog stava ne udovolji tom zahtjevu, radnik može u daljem roku od 30 dana podnijeti tužbu nadležnom sudu.

Zakonom o zabrani diskriminacije u BiH izmijenjenom odredbom člana 13. stav 4. navedenog zakona regulisano je da rok za podnošenje tužbe na osnovu člana 12. tog zakona iznosi 3 godine od dana saznanja o učinjenoj povredi prava, a najkasnije 5 godina od dana učinjene povrede prava.

Pravilan je stav drugostepenog suda o primjeni čl. 12. Zakona o radu u pogledu rokova za zaštitu od diskriminacije u radnim odnosima.

Naime, Zakon o radu i Zakon o zabrani diskriminacije, uređuju zaštitu od diskriminacije. Zakon o zabrani diskriminacije predstavlja opšti antidiskriminacijski zakon koji uređuje diskriminaciju generalno. Zakon o radu uređuje radne odnose, pa on u odnosu na Zakon o zabrani diskriminacije predstavlja *lex specialis* kada je riječ o diskriminaciji u radnim odnosima. To znači da u pogledu pitanja koja na različit način uređuju ova dva zakona, Zakon o radu je *lex specialis* i ima prednost u primjeni, a u pogledu onih pitanja koja su uređena ili samo Zakonom o radu ili samo Zakonom o zabrani diskriminacije, u tom dijelu se primjenjuje onaj zakon koji to konkretno pitanje uređuje.

Odredba člana 12. Zakona o radu je specijalna odredba koja reguliše rokove podnošenja antidiskriminacijske tužbe po tom osnovu, pa u situaciji kada je tužiteljica za diskriminaciju saznala 28.8.2023. godine, a tužbeni zahtjev za utvrđenje diskriminacije postavila 12.3.2024. godine, pravilno su nižestepeni sudovi odbacili tužbu u ovom dijelu kao neblagovremenu.

Neosnovano se revizijom upućuje da sadržaj odluke o otkazu ugovora o radu nije zakonit, jer da ne sadrži razloge za otkaz.

Prema odredbi člana 104. Zakona o radu otkaz ugovora o radu se daje u pisanoj formi i poslodavac je obavezan, u pisanoj formi, obrazložiti otkaz.

Odredbama Zakona o radu nije propisano da otkaz ugovora o radu mora sadržavati oblik odluke (rješenja i slično), koja bi sadržavala uvod, izreku i obrazloženje, već je dovoljno da je otkaz u toj mjeri obrazložen tako da je iz istog moguće sa sigurnošću zaključiti zbog kojih razloga poslodavac daje otkaz ugovora o radu. Prije spornog otkaza tužiteljici je također otkazivan ugovor o radu sa ponudom izmijenjenog ugovora o radu i iz svih donesenih odluka proizilazilo je da se na osnovu potrebe procesa i organizacije rada, a sve u skladu sa potrebama proizvodnje mijenjaju i dopunjavaju pravilnici o sistematizaciji, nakon čega slijede i odluke radnicima za promijenjena radna mjesta, što se dogodilo i u konkretnom slučaju. Pravilno su sudovi ocijenili da odluka o otkazu ugovora o radu tužiteljici, koja nosi naslov otkaz ugovora o radu s ponudom izmijenjenog ugovora, sadrži u uvodu da se ista donosi na osnovu pravilnika o sistematizaciji i svim izmjenama i dopunama od 2021. do 2023. godine, da ta odluka prema

svom sadržaju predstavlja otkaz ugovora o radu zbog poslovno uslovljenih razloga, te da se tužiteljica upućuje na zaštitu svojih prava prema članu 107. stav 2. Zakona o radu, odnosno da zadržava pravo da pred nadležnim sudom osporava dopuštenost takve izmjene ugovora.

Dakle, sačinjena forma otkaza ugovora i ponuda novog ugovora o radu pod izmijenjenim uslovima nije nezakonita.

Zbog izloženog je neosnovan revizijski razlog pogrešne primjene materijalnog prava, zbog čega je reviziju valjalo odbiti primjenom odredbe iz člana 248. ZPP-a.

Na osnovu odredbe člana 397. stav 1. u vezi sa članom 386. stav 1. ZPP-a odbijen je zahtjev tužiteljice za naknadu troškova sastava revizije u iznosu od 1.263,60 KM jer nije uspjela u revizijskom postupku, kao i zahtjev tuženog za naknadu troškova sastava odgovora na reviziju u iznosu od 1.080,00 KM jer ovi troškovi nisu bili potrebni za vođenje parnice - član 387. stav 1. ZPP-a.

Predsjednik vijeća
dr.sc. Adnan Baručija,s.r.